

Tájoló

Bakonya, Boda, Bükkösd, Cserdi, Cserkút, Helesfa, Hetvehely, Kővágószőlős, Kővágótöttös

„Mi hosszú távra tervezünk”

A Tájoló tartalmából

• „A kutatás során a válaszadókat megkérdezték, hallottak-e arról hogy felmerült annak a lehetősége, miszerint a paksi Atomerőműben keletkezett hulladékot helyeznének el a Nyugat-Mecsek térségében. A döntő többség (685 fő 85,6%) hallott arról, hogy felmerült ilyen formában a lehetőség.”

A térségben élők tájékoztak a kutatási programról (1, 4-5 oldal)

• „Az év hátralévő részében feldolgozzák a terepi munkából nyert információkat és adatokat, folytatják a minták elemzését értékelését.”

2005 a feldolgozás, az értékelés éve lesz (3. oldal)

• „A múlt évben megkezdett sorozat második részeként a bizottság titkárával, dr. Nagy Bélával, a földtudományok doktorával ismerkedhetnek meg a Tájoló olvasói.”

41 éve a földtudomány szolgálatában (6. oldal)

• „Mind gazdasági, mind környezetvédelmi szempontból az atomenergia kedvező tulajdonságokkal rendelkezik és költséghatékony megoldást kínál a biztonságos villamosenergia-ellátásra.”

Útjára indult az Atomhír (7. oldal)

• „A Nyugat-Mecseki Tájoló örömmel ad lehetőséget a NymTIT falvaiban élőknek arra, hogy az általuk fontosnak és érdekesnek ítélt témákban készült fényképek legjobbjait megjelenesse a lapban. Ezért a Tájoló »fotóriportere!« pályázatát.

Legyen a Tájoló »fotóriportere!« (7. oldal)

A Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Társulás (NymTIT) szélesíti nemzetközi kapcsolatait

Interjú Kovács Győzővel, Boda polgármesterével, a NymTIT elnökével

— Elnök úr! A NymTIT az ön vezetésével nemrégiben Spanyolországban járt, egy nemzetközi tanácskozáson, ahol, ahogyan azt öntől tudom, nem vallottak szégyent, sőt...

— Igen, ez így igaz. Nagyon tanulságos volt a találkozó főleg úgy, hogy egyszerű tagként, újoncként ültünk ott Puskás Brigittával, a Bodáért Egyesület civil szekciójának vezetőjével. A szekcióülések alatti hozzászólásainkból kiderült, hogy sokkal előrébb tartunk kommunikáció terén társulásaink révén, mint más sokkal fejlettebb ország. A nagy aktivitású radioaktív hulladék le rakó kutatásokra irányuló kommunikációs tevékenységünk ismertetése, (napirenden kívül) nagy érdeklődést váltott ki. Kiderült, a társulási tevékenység, annak finanszírozási módja, működése még nem tisztázott Európa-szerte, sőt többnyire nem is létezik, tehát a magyarországi társulások, úgymond unikumok számukra. Nagy öröm volt az érdeklődésük irántunk társulásunkról.

(Folytatás a 3. oldalon)

NymTIT véleményfelmérés, 2005.

A térségben élők tájékoztak a kutatási programról

Amint az a Nyugat-Mecsek térségében közismert, 2004-ben újraindult az a nemzeti érdeket szolgáló földtani kutatási program, amelynek első szakasza a tervek szerint 2008-ban zárul. A Nyugat-Mecsekben dolgozó szakembereknek ekkorra kell végezniük azzal a feladattal hogy javaslatot tegyenek egy olyan föld alatti kutatólaboratórium helyére, amely később otthont adhat a több évtizedig tartó újabb kutatási-mérési programnak.

A szakmai kutatási program megvalósítása, és évről évre való eredményes előrehaladása szempontjából nagyon fontos, hogy a térségben élők véleménye, várakozásai, igényei ismertek — és pontosan ismertek — legyenek a kutatási programot irányító szervezet, a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Társaság (RHK Kht.) számára. Ezért időről időre az RHK Kht. közvélemény-kutatáson méri fel a térségben élők informáltságát a kutatásokkal kapcsolatban.

Az ideai felmérésnek külön jelentőséget adott az a tény, hogy a Nyugat-Mecseki Információs Társulás kibővülése (Bükkösd, Cserdi és Helesfa csatlakozása) után először került sor az egész térségre kiterjedő véleményfelmérésre. A kutatás alapvető céljai voltak: a lakossági vélemények megismerése, illetve a kapott eredmények egybevetése a 2 évvel korábban (2003. év elején) készült felmérés tapasztalataival.

(Folytatás a 4-5. oldalon)

Kővágótöttös bemutatkozik

Kővágótöttös eredete a népvándorlás, a honfoglalás korára vezethető vissza. A Töttös nevet az Árpád korban eredetileg személynévként használták. A helység neve ennek átvételére és ún. magyar névadással keletkezett. A Kővágó előnevet 1913-tól jegyzik. Az első írásos emlék 1332–1335-ben jelenik meg a pápai tizedjegyzékben, Tüttüs néven.

Kővágótöttös Baranya megyében, Pécsről 12 km-re, a Mecsek hegység délnyugati lábánál fekvő település. A festői környezetben elhelyezkedő falu kirándulásra, pihenésre ideális hely. Megközelíthető Pécsről Szentlőrinc irányába haladva a 6-os számú főközlekedési útról, de elérhető Orfű, Abaliget, Hetvehely felől is. Az autóbusz-közlekedés hétvégeken és ünnepeken is elfogadható.

Minden évben Pünkösöd vasárnapján Falunap színhelye Kővágótöttös. Így volt ez a tavalyi évben is, hiszen a 2003-ban elkezdődött templom-felújítási program 2. üteme készült el. „Lélegző vakolatot” kapott a templomlábazat külső-belső felülete. A május 30-án 10 óra körül kezdődő szentmise keretében dr. Szili Katalin, a térség országgyűlési képviselője avatta a koraközépkori római katolikus templom felújításának második szakaszát. Ezzel a felújítással immár véglegesen elkészült a 2003-ban elkezdődött munka.

A 2003 június 8-án átadott Községi Ház helyet ad a Cigány Kisebbségi Önkormányzatnak, a Falufelesztő Egyesületnek és a polgárőr csoportnak. A Nyugdíjas Baráti Kör a közben megszűnt iskola épületében kapott helyet. A Községi Ház emeleti részén vendégszobák lettek kialakítva. Az épület környékének a parkosítása is elkészült. Közül száz cserje és fa lett társadalmi munkában kiültetve. A megvalósulásban nagy szerepe volt az RHK Kht.-tól szerződés alapján kapott támogatásnak.

A kultúrház templom előtti területét térburkolattal látták el, úgyszintén a bányászemlékmű környékét is. A településen 12 helyileg védett épület homlokzatát újította fel az Önkormányzat pályázati pénzből és önkormányzati erőből. Az önkormányzat 3 darab számítógépet nyert pályázati úton, amihez egyéves ingyenes internetes szolgáltatás is járul.

Ez szintén a Községi Házban valósult meg augusztus 23 óta. Azóta a hét minden napján délután egy órától este hétig a gyerekek, felnőttek használhatják a gépeket. Az érdeklődés igen nagy, 16-18 fő szinte minden nap megjelenik számítógépezni. A településen a magánterületek nagy részének belterületbe vonása megtörtént, így nincs akadálya újabb építési telkek kialakításának. Ugyanitt a déli oldalon már elkezdődött az új családi házak építése. 2005 végére összközműves lesz Kővágótöttös

A KÖZSÉG VEZETŐI

A 346 fős település polgármestere:

Lévai Sándor

Alpolgármester: Kosztolányi Dezsőné

Képviselők: Vizslár Irén, Kelenfi Lajos, Rab János, Cserősné Zengővári Beáta, Bárdos György

A Cigány Kisebbségi Önkormányzat

Elnöke: Bárdos György

Tagok: Istenes Györgyné, Bogdán Tibor

Községünk a cserkúti körjegyzőséghez tartozik, **körjegyző:** Dr. Szász László

Az önkormányzat címe:

Kővágótöttös, Kossuth u. 16

Telefon: 72/564-012

SZOLGÁLTATÁSOK, INTÉZMÉNYEK

A község háziorvosa: Dr. Pallós Zoltán heti két alkalommal fogadja a betegeket az Önkormányzat épületében kialakított rendelőben.

Havonta egyszer gyermekorvos, illetve rheumatológiai rendelés is van.

A helyi állatorvos: Dr. Kispál Zoltán.

A falu központjában lévő önkormányzati bolt bérlője Bogolin Csabáné, a Petőfi utcai Mini-Vegyes bolt tulajdonosa Vizslár Irén.

Az önkormányzatnak kitűnő a kapcsolata mindegyik civil szervezettel. Civil szervezeteink – a Falufelesztő Egyesület, a Cigány Kisebbségi Önkormányzat, a Nyugdíjas Baráti Kör – játszóházakat, kirándulásokat szerveznek közösen. Áprilisban borversenyt szerveznek, a Falunapot is együtt szervezik meg. Az őszi szüreti felvonulás és bál már hagyománnyá vált a faluban. Október 1-jén, az idősek világnapján egy szál virággal köszönti a Baráti Kör a falu 70 évnél idősebb lakóit. Az évek óta folyó faluszépítés során minden évben több száz virágot ültetnek ki a falu lakói a közterületekre, melynek eredményét mutatja, hogy idén is pénzjutalomban részesült Kővágótöttös a virágosításért. A tavalyi évtől a Falufelesztő Egyesület szervezésében „Gondozott, virágos porta” elnevezésű verseny indult a településen. Ebben a versenyben is egyre több lakó vesz részt, szépítve udvarát, háza környékét.

Az önkormányzat továbbra is segíti az iskoláskorú gyermekek szüleit. Minden iskoláskorú gyerek beiskolázási támogatást kap, és az önkormányzat megvásárolja a buszbérleteket a falu gyerekeinek.

Mikuláskor este bábéledés, csomag és pénz is várja a falu gyerekeit. Idősek napján vacsorával és ajándékkal fogadják a faluban élő 50 évnél idősebb hölgyeket és 60 évnél idősebb urakat.

Interjú Kovács Győzővel, Boda polgármesterével, a NymTIT elnökével

(Folytatás az első oldalról)

— Gondolom, jó érzés volt látni, hogy azt a munkát, amit itthon nem kezelnek mindig a helyén a döntéshozók, külföldön elismeréssel fogadták.

— Igen, úgy éreztük jó az amit csinálunk és megbizonyosodtunk arról, hogy jó úton járunk a lakosság tájékoztatása terén, hisz komoly szakemberek, civil szervezetek, Európa számos országából elismerően nyilatkoztak róla, a hallottak alapján. Itt kell megemlítenem, hogy köszönettel tartozunk a

Magyar Tudományos Akadémia szociológiai kutatóintézet két munkatársának, dr. Vári Annának, és dr. Ferencz Zoltánnak, akik nagyban segítik munkánkat, egyengetik ezt az utat.

— **Úgy tűnik, a NymTIT hosszú időre tervez, és szisztematikusan építi nemzetközi kapcsolatrendszerét. A következő lépcsőfok a GMF-hez való csatlakozás lesz. Ez egy olyan nemzetközi szervezet, amely a nukleáris témákban érintett európai önkormányzatokat, önkormányzati társulásokat fogja össze és segíti érdekeik képviselését.**

— Mi hosszú távra tervezünk, tehát nagyon fontos hogy véleményünket, tapasztalatainkat átadjuk másoknak, és persze mi is tanuljunk másoktól. Mivel a hulladékkezelés nemzeti ügyünk és persze a végleges tárolás még sehol sem megoldott, úgy gondoljuk, ki kell lépni a nemzetközi szintérré is, megismerni egymás problémáit, a lehetőségeket. Persze nem kell elfelejteni, hogy érdekeink megvédése is fontos feladatunk, melyeket a közösségben látjuk biztosítottak.

simi

2005 a feldolgozás, az értékelés éve lesz

A Nyugat-Mecsekben 2003 őszén újraindult földtani kutatási program megvalósításában a Mecsekérc Környezetvédelmi Részvénytársaság, szerződéses partnere a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Társaságnak. Az idei év feladatairól Benkovics Istvántól, a Mecsekérc Rt. vezérigazgató-helyettesétől kért tájékoztatást a Tájéoló.

Elsőként a Tájéoló arra volt kíváncsi, hogy mi az idei év legfontosabb feladata. Válaszában Benkovics István elmondta, ez az lb-4-es kutatófúrás mélyítésének, illetve a tervezett kútvizsgálati programnak a folytatása, a biztonságos szüneteltetéshez szükséges műszaki feladatok elvégzése. Ez utóbbi megoldás garantálhatja az átmenetileg magára maradó kút stabilitását, épségét, a 2006. évi továbbfúrás és vizsgálatok folytathatóságát. További fontos feladat, hogy a földtani kutatási program különböző terveinek kidolgozása, hatósági engedélyeztetése folytatódjon, biztosítva a kutatási munkák folyamatosságát. És végül, de nem utolsósorban fontos az, hogy a kutatást végző szakembereket — a munkák volumenének csökkenése ellenére — egyben tartsák.

A NymTIT falvaiban élők a tavalyi év vége óta tudhatják a polgármesterektől, hogy az idei kutatási tevékenység mind műszaki, mind pedig pénzügyi volumenét tekintve elmarad az eredetileg tervezettől.

A Mecsekérc Rt. vezérigazgató-helyettese ezzel kapcsolatban arra hívta fel a figyelmet, hogy a munkák évenkénti kereteit az Országgyűlés költségvetése határozza meg. Nem titkolta, hogy 2005-ben — összhangban a vállalt szerződéses kötelezettségükkel — többet szeretnének volna fordítani a kutatási program len-

dületes továbbvitelére, de a fenti okok miatt erre nincs lehetőségük. Az idei esztendőre rendelkezésre álló forrásokhoz mérten csökkentették a munka mennyiségét, hozzáigazítva azt a pénzügyi lehetőségekhez. A tavalyi látványos lendülettel megkezdett munkák folytatása nem lehetséges, például az 1500 méter mélységűre tervezett fúrást nem tudják az idén befejezni. Feladatuk persze az idén is lesz, de kevesebb, mint ami ideális esetben megoldható lett volna. Az év hátralévő részében feldolgozzák a terepi munkákból nyert információkat és adatokat, folytatják a minták elemzését, értékelését. Visszatérve az 1500 méteres mélyfúráshoz, az abból felszínre hozott magminták feldolgozása is egy további feladat. Ezt a munkát a Mecsekérc tavalyi átadott, modern magraktárában végzik továbbra is.

Természetesen adódik a kérdés, hogy nem veszít-e a program túl sok időt, nem lesz-e negatív hatása az idei esztendőnek az egész programra. A Mecsekérc teljes szakértői gárdája és partnerei is azért dolgoznak, hogy ezt el lehessen kerülni. Nem könnyű a helyzet, de Benkovics István szerint a kutatási program megvalósítása, műszaki tartalmát tekintve nincs veszélyben.

A térségben — a tavalyi tájékoztatói körút, valamint a megkezdett lakossági kommunikációs munka eredményeképpen — a nagytöbbség tudja, hogy mi és miért történik a vizsgált területen, s a munkát végzők bírája az itt élők bizalmát is.

Amint az szintén közismert a térségben, a kiterjedt kutatási munkák eredményeként választ kell adni arra a kérdésre, kijelölhető-e egy olyan telephely, amelyen alkalmas egy földalatti kutatólaboratórium kialakítására.

Az eredeti 2008-as határidőig már nem sok idő van hátra. A pénzügyi háttér miatti el-

maradásokat a visszalévő esztendőben műszaki okok miatt nagyon nehéz bepótolni. A kutatás sikeres megvalósításához mindenesetre az szükséges, hogy a program céljaira a honatyák is több forrást biztosítsanak majd a következő években.

**Niels Bohr fizika-
és kémiaverseny
– Hetvehely 2005. május 9.**

Értékelésre várva

A térségben élők tájékoztattak a kutatási programról

(Folytatás az első oldalról)

Az alábbiakban olvasható összeállítás – természetesen módon – nem törekedhet a teljességre, hiszen a csaknem hetvenoldalas(!) zárótanulmányt már csak terjedelmi okokból sem tudja a Tájéoló megjelentetni. Mostani számunkban a Tájéoló a legfontosabb, legérdekesebb eredményeket ismerteti meg olvasóival. A Tájéoló második számában a településeken köztisztviseltekben álló, „véleményvezérekkel” készített mélyinterjúk tapasztalatait, a legmarkánsabb megfogalmazott lakossági igényeket ismertetjük majd. Helyet kapnak még a második részben a két felmérés érdekesebb összehasonlításai is.

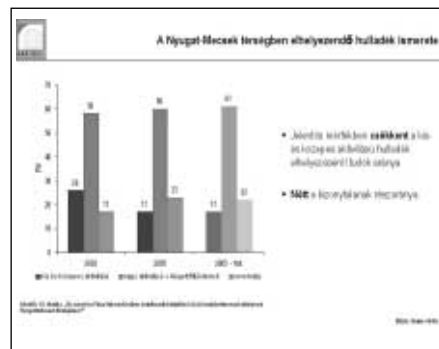
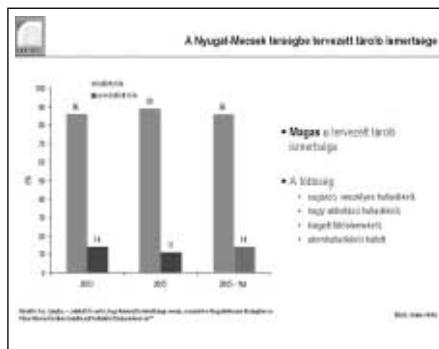
A teljes szakmai anyagot a NymTIT munkájában résztvevő polgármesterek elsőként kapták meg. A Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Társulás áprilisi ülésén a véleményfelmérést végző közvélemény-kutató cég vezetői részletes bemutatón elemezték az eredményeket. Az ülés napján a polgármesterek megkapták a NymTIT Gyorsinfo havi anyagát is, ami szintén a közvélemény-kutatásról számolt be. A NymTIT video-hírlevelének stábjába felvett készített a tájékoztatóról, az általuk készített beszámoló május második felében jut majd el a Társulás falvaiba. A közvélemény-kutatásról további információkat a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Társaság internetes honlapján lehet olvasni a www.rhk.hu cím alatt.

A minta jellemzői

A felmérés során 800 főt kérdeztek meg a kérdőbiztosok március-április folyamán:

Települések	Lélekszám száma	Lakások	2005-ös minta	minta/lakások száma
Bakonya	359 fő	134	45 fő	33,6%
Boda	400 fő	156	99 fő	63,5%
Bükkösd	1279 fő	466	195 fő	41,8%
Cserdi	333 fő	113	47 fő	41,6%
Cserkút	373 fő	123	50 fő	40,7%
Helesfa	631 fő	124	44 fő	35,5%
Hetvehely	542 fő	166	70 fő	42,2%
Kővágószőlős	1305 fő	434	199 fő	45,9%
Kővágótöttös	363 fő	113	51 fő	45,1%
Összesen	5585 fő	1829	800 fő	43,7%

A 800 fős minta lekérdezése elsősorban a kapott eredmények megbízhatósága és hitelessége miatt volt alapvető fontosságú. Ha figyelembe vesszük, hogy egy „átlagos”, az újságokban rendszeresen bemutatott és elemzett országos politikai közvélemény-kutatás során

összesen 1000 főt kérdeznek meg, és ezt az adatot összevetjük a térségben (összes lakosságszám: 5855 fő) felkeresett 800 fővel, mindenki számára világossá válik, hogy a megbízható számú mennyire fontos volt a felmérés bázisa, hogy minél több térségben élőt sikerüljön bevonni a közvélemény-kutatásba.

Ismeretek a hulladékokról:

A kutatás során a válaszadókat megkérdezték hallottak-e arról, hogy felmerült annak lehetősége, miszerint a Paksi Atomerőműben keletkezett hulladékot elhelyeznék el a Nyugat-Mecsek térségében. A döntő többség (685 fő, 85,6%) hallott arról, hogy felmerült ilyen formában a lehetőség. A megkérdezettek mindössze 14,4% (115 fő) nyilatkozott úgy, hogy számára ez új hírt jelentett.

A kilenc falu lakosságának arra a kérdésre is válaszolniuk kellett, hogy szerintük melyik – milyen típusú – hulladékot terveznek elhelyezni a Nyugat-Mecsek térségében.

A földtani kutatási programmal kapcsolatos ismeretek – A geológiai vizsgálatok megbízhatóságának értékelése

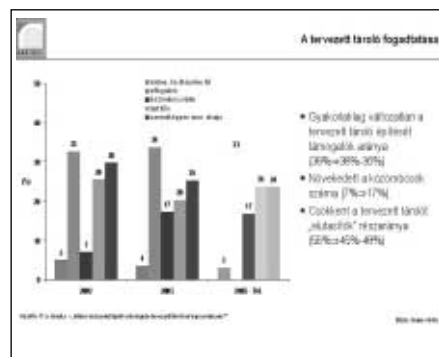
Felmérték a megkérdezés során, mit tud a lakosság a térségben végzett geológiai vizsgálatokról. A válaszadók több mint kétharmada, 71,1%-a (569 fő) szerint voltak geológiai vizsgálatok a térségben, 27,8% szerint nem folytattak ilyen vizsgálatokat (9 fő, 1,1% nem tudott nyilatkozni e téren).

A megbízhatóság mértékét az iskolai osztályzatoknak megfelelően értékelték a térségben élők (1– egyáltalán nem megbízhatóak, hitelesek ... 5– teljes mértékben megbízhatóak, hitelesek):

Az osztályzatok megoszlása a következő volt:

Csaknem 85 százaléka ítélte valamennyire megbízhatónak a szakemberek munkáját, amely jó eredménynek tekinthető, több szempontból is. Az 1-2 osztályzat összesen 11,1 százalékot tett ki és mindössze 4 százaléka mondta azt, hogy nem tudja megítélni a szakemberek munkájának megbízhatóságát.

A többség a nagy aktivitású hulladék elhelyezésére „szavazott” (486 fő, 60,85%), csak 17,3% (138 fő) gondolta azt, hogy a kis- és közepes aktivitású hulladékot szándékoznak elhelyezni a térségben (176 fő, 22,0% nem tudott válaszolni e kérdésre).

A lakossági információk forrásai, s azok hitelessége

Megkérték a felmérésben résztvevőket arra, hogy emlékezzen vissza azokra az információ forrásokra, ahonnan eddig szereztek ismereteiket arról, hogy a térség alkalmas lehet radioaktív hulladékok tárolására. Felsoroltunk válaszlehetőségeket, amelyből választhattak interjúalanyaink, emellett lehetőséget kaptak arra is, hogy egyéb forrásokat is említsenek.

A felkínált válaszlehetőségek kiválasztási aránya az említések gyakorisága sorrendjében:

Országos médiumból (sajtó, tv, rádió)	465 fő	58,1%
a település helyi újságja	349 fő	43,6%
Tájéoló újságból ismerősöktől	271 fő	33,9%
a települése önkormányzatától	192 fő	24,0%
lakossági fórumokon, rendezvényeken	182 fő	22,8%
az RHK Kht. és a Mecsekérc szakembereitől	115 fő	14,4%
Nyugat-Mecseki TIT video hírlevélből	37 fő	4,6%
Internetről	14 fő	1,8%

Elmondták a megkérdezettek azt is, hogy milyen tájékoztatósi formát tartanának hitelesnek a térségbe a tervezett tárolólétesítménnyel kapcsolatban. Ezúttal is az általunk felsorolt válaszlehetőségből választhattak interjúalanyaink, de lehetőséget kaptak arra is, hogy egyéb forrásokat is említsenek (N=800 fő):

Önkormányzatokat	270 fő	33,8%
az RHK Kht. és a Mecsekérc szakembereit a tudósokat	191 fő	23,9%
a település helyi újságját	189 fő	23,6%
a Tájéoló című újságot	143 fő	17,9%
a környezetvédőket országos sajtót	137 fő	17,1%
országgyűlési képviselőket	24 fő	3,0%
a pedagógusokat	24 fő	3,0%

Ki tájékoztasson?

Elvárások az önkormányzatokkal szemben.

Interjúalanyaink véleménye szerint az önkormányzatok feladata elsősorban a lakosság tájékoztatása a kutatási programmal és a tervezett létesítménnyel kapcsolatos kérdésekben.

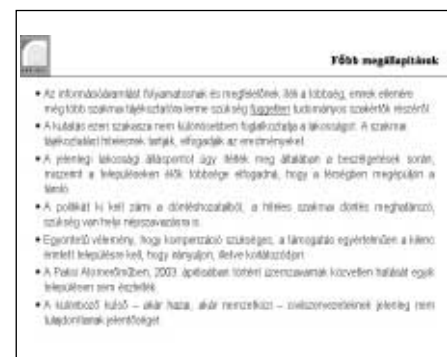
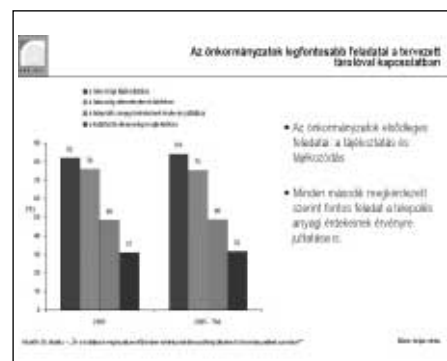
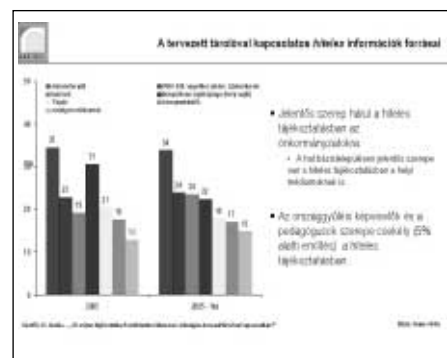
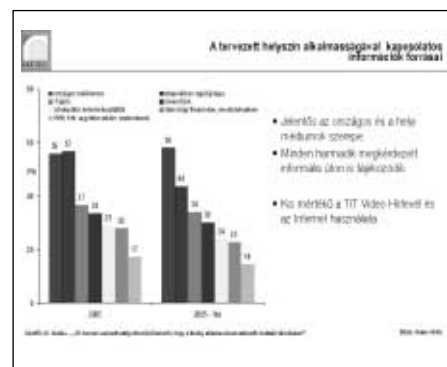
Önkormányzatokat	535 fő	66,9%
az RHK Kht. és a Mecsekérc szakembereit országos sajtót	120 fő	15,0%
a település helyi újságját a tudósokat	35 fő	4,4%
a Tájéoló című újságot	28 fő	3,5%
országgyűlési képviselőket	21 fő	2,6%
a környezetvédőket	21 fő	2,6%
a pedagógusokat	19 fő	2,4%
	12 fő	1,5%
	2 fő	0,3%

A térségben élők nagyon világos, és egyértelmű igényeket fogalmaztak meg azzal kapcsolatban, hogy az önkormányzatoktól mit várnak el a tájékoztatás, és érdekeik védelme területén. A képzeletbeli „dobogón” a lakosság tájékoztatása, a lakosság véleményének kikérése, és a település anyagi érdekeinek érvényre juttatása feladatok végeztek.

Jelentős igényként fogalmazódott meg, a kutatási tevékenység megtekinthetősége is. (a válaszadás során a megkérdezettek több válaszlehetőséget is megjelölhettek, ez az oka a 100%-ot meghaladó eredménynek.)

A lakosság tájékoztatása

A lakosság tájékoztatása	673 fő	84,1%
a lakosság véleményének kikérése	603 fő	75,4%
a település anyagi érdekeinek érvényre juttatása	390 fő	48,8%
a kutatási tevékenység megtekinthetősége	254 fő	31,8%
semmilyen	11 fő	1,4%

41 éve a földtudomány szolgálatában

A Nyugat-Mecseki Tájéoló tavalyi első számában mutatta be dr. Fehér István professzort, az Akadémiai Bizottság tagját. (Nyugat-Mecseki Tájéoló 2004/1. szám 5. oldal) A bizottság a Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Társulás kezdeményezésére vállalta, hogy szakértelmével, véleményével, tagjai által tartott előadásokkal segíti a Társulás munkáját. A múlt évben megkezdett sorozat második részében a bizottság titkárával, dr. Nagy Bélával, a földtudományok doktorával ismerkedhetnek meg a Tájéoló olvasói.

Együtt, a térség lakosságának érdekét szolgálva. (balról jobbra: dr. Gadó János, a KFKI AEKI igazgatója, dr. Nagy Béla a földtudományok doktora, az MTA Földtudományok Osztálya titkára, dr. Hegyháti József, az RHK Kht. ügyvezető igazgatója, Kovács Győző, a NymTIT elnöke, Boda polgárestere)

Dr. Nagy Béla 1941-ben született Pomázon. 1964-ben diplomázott okleveles geológusként az ELTE Természettudományi Karán. Első munkahelye a Magyar Állami Földtani Intézet volt, ahol 28 (!) évig dolgozott. Ezt követően a Magyar Tudományos Akadémia Titkárságára került a Földtudományok Osztályára osztályvezetőként, ahol az Osztály tudományos titkáráként tevékenykedik. Az Egyetemi doktori címet 1970-ben, a földtudományok kandidátusa címet 1985-ben szerezte. A Magyar Tudományos Akadémia Doktori Bizottsága 1996-ban a Földtudományok Doktorává avatta.

Dr. Nagy Béla széles körű tudományos közéleti tevékenységéről is ismert a geológus szakmában. 1959-től tagja a Magyarhoni Földtani Társulat Általános Földtani szakosztályának, valamint az Ásványtan Geokémiai Szak-

osztálynak, 1994-től tagja a Magyar Tudományos Akadémia Köztestületének. 1985-től öt éven át a Magyar Nemzeti Atlasz Szerkesztőbizottságának munkájában vett részt. 1995 óta a Magyar Nagylexikon Szakértői Bizottságának tagja. 1991-től 10 éven át az MTA Elnökségi Környezettudományi Bizottságának a titkára.

Évtizedek óta megbecsült egyetemi oktatója a magyarországi felsőoktatási intézményeknek, a Miskolci Nehézipar Műszaki Egyetemen szakmai kirándulásokat vezetett, és szakdolgozós hallgatók külső konzulenseként tevékenykedett, az ELTE TTK-n valamint Veszprémben tart kurzusokat. 1998 óta habilitált egyetemi magántanár.

A Magyar Tudományos Akadémia korábbi elnöke által felkért Akadémiai Bizottságnak megalakulása óta tagja, és egyben titkára. Rendszeres résztvevője, szakértője és előadója

az atomerőművi hulladékok témakörében szervezett tájékoztatóknak, előadásoknak, lakossági rendezvényeknek. Ezek körében külön említést érdemel az I. Tájéoló Napon tartott előadása, amelyet Bodán tartott.

1972 óta rendszeres résztvevője a nemzetközi tanulmányutaknak és szakmai konferenciáknak. Szakmai útjain eljutott — többek között — Tadzsikisztánba, Üzbegisztánba, a Pamír hegységbe és Tien Shanba, Grúziába, Nevadába és Utahba, valamint Kanadába és Brazíliába.

Három nyelven — angolul, németül és oroszul — beszél. Tudományos közleményeinek a száma megközelíti a százat.

Szabadidejében kertjét gondozza, és bo-ráskodik. Évtizedek óta gyűjti az ásványokat. Nagypapaként négy leány unokája van.

Útjára indult az AtomHír

Az ENSZ klímaváltozási egyezményének 10. értekezlete

Tavaly novemberben találkozhattak az érdeklődők az Interneten az AtomHírral, a Magyar Atomforum Egyesület (MAE) új elektronikus hírlevelével. A MAE azokat a magyarországi vállalkozásokat tömöríti és fogja egybe, amelyek a nukleáris technológia működtetéséhez és fejlesztéséhez kapcsolódnak. Az egyesület rendszeresen véleményt nyilvánít a nukleáris energia termelés, a nukleáris technológia használata egyes kérdéseiben. A most elindított AtomHírral a MAE segíteni kívánja a hazai tájékoztatás fejlődését a nukleáris kérdésekben, ezért elsősorban olyan rövid hírek és beszámolók, valamint ismertetések megjelentetésével, amelyek közérthetően szólnak a hazai és nemzetközi szakmai élet eseményeiről. A hírlevelet mindenki ingyenesen megkaphatja, ha feliratkozik az AtomHír levelezési listájára, amelynek címe: czibolya@mae.hu.

Kedvcsinálóként a Tájéoló közöl két anyagot az AtomHír cikkei közül, bízva abban, hogy sikerül felkelteni az érdeklődést az új hírlevél iránt.

Növekedett az atomenergia versenyképessége

Az OECD Atomenergia Ügynöksége (NEA) és a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség közös tanulmányában azt mutatta ki, hogy az atomenergia versenyképessége az utóbbi hét évben tovább javult. A tanulmány 22 ország adatait elemezte, és a vizsgálat 130 erőművet foglal magában, amelyek építése 2010–15 között várható. Ezek között szerepelnek szén és gáztüzelésű erőművek, vízerőművek, atomerőművek és szél, illetve naperőművek. Olyan műszaki megoldásokat elemeztek, amelyek már vagy most is rendelkezésre állnak, vagy az elkövetkező tíz évben megvalósulhatnak. A tanulmányban azt a számítási módszert követték, amelyet már a megelőző hat korábbi hasonló vizsgálatban is alkalmaztak. Az elvégzett számítások szerint a vizsgálatban szereplő 13 atomerőmű építési költsége Csehországban a legalacsonyabb kb. 1000 US\$/kWe és Japánban a legmagasabb kb. 2500 US\$/kWe. Mind a széntüzelésű, mind a gáz és vízerőművek építési költsége ebbe az 1000-1500 dollár/kWe

sávba esik. Ez azt jelenti, hogy az atomerőművek a kisebb fűtőanyag költségek miatt kedvező gazdasági pozíciót foglalnak el.

A számok meggyőzően mutatják az atomerőmű előnyét. Például 5%-os kamat mellett az 1kWh villamos energia költsége az alábbiak szerint alakul:

Típus	1 kWh villamos energia költsége (EUR c) 5% kamat
Atomerőmű	2-4
Szénerőmű	3-5
Gázerőmű	4-6
Szélerőmű	8

Bizonyára a döntéshozók és a potenciális befektetők a költségek mellett olyan fontos tényezőket is mérlegelnek majd, mint az energiaellátás biztonsága vagy a környezet megóvása. Ez hatással lehet a szén- és gázárakra is. Mind gazdasági, mind környezetvédelmi szempontból az atomenergia kedvező tulajdonságokkal rendelkezik és költséghatékony megoldást kínál a biztonságos villamosenergia-ellátásra.

Az ENSZ klímaváltozási egyezményének aláírói Buenos Airesben 2004. december 4-16 között tartották 10. értekezletüket (COP-10), amelyen 167 kormány képviselőjében több, mint 6100 küldött vett részt. A tanácskozás két hete alatt nyilvánvalóvá vált, hogy erős véleménykülönbség van abban, mit kellene tenni a Kiotói jegyzőkönyv 2012-ben esedékes lejáratát után.

Az Európai Unió azt szeretne volna, hogy haladéktalanul kezdődjenek tárgyalások az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának 2012 utáni csökkentéséről. Ugyanakkor Altero Matteoli, olasz környezetvédelmi miniszter állítólag azzal lepte meg az európai uniós partnereket, hogy a 2012 utáni kibocsátási értékek legyenek önkéntes vállalások, hogy az Egyesült Államokat és a legnagyobb fejlődő országokat be lehessen vonni az egyezménybe.

E közjáték nélkül is erős ellenállás mutatkozott az európai uniós javaslatokkal szemben. Az Egyesült Államok — amely nem is részese a Kiotói jegyzőkönyvnek — korainak tartotta a tárgyalások megkezdését 2005-ben. A vezető fejlődő országok pedig biztosítékot szerettek volna kapni, hogy a 2012 utáni években sem kell csökkenteniük a kibocsátásokat.

A fáradtságosan kialakult kompromisszum eredményeként a résztvevők megalapodtak egy ENSZ szeminárium rendezésében, ahol a kormányok szakértői kötetlen eszmecserét folytatnak majd a jelenlegi gyakorlatról és jövőbeli elképzelésekről. Amerikai nyomásra hozzátették, hogy a szeminárium nem tekinthető olyan tárgyalásnak, amely új kötelezettségek megállapításához vezetnek.

Azt az európai véleményt erősítve, miszerint 2012 után az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának korlátozása szélesebbkörűnek és mélyebbnek kell lenni, Jürgen Trittin, német környezetvédelmi miniszter azt mondta, hogy 2020-ra a kibocsátásokat a felére kell csökkenteni. Bejelentette, hogy Németország saját kibocsátásait 40%-kal csökkenti, ha az EU-átlag eléri a 30%-os csökkentést.

Legyen a Tájéoló „fotóriportere”!

A Nyugat-Mecseki Tájéoló örömmel ad lehetőséget a NymTIT falvaiban élőknek arra, hogy az általuk fontosnak és érdekesnek ítélt témákban készült fényképek legjobbjait megjelentesse a lapban.

Ezért a Tájéoló meghirdeti a Legyen a Tájéoló „fotóriportere”! pályázatát.

Olyan fényképeket várunk, amelyek egy-egy NymTIT-es településen megvalósult fejlesztésről, helyreállított épületről, az önkormányzati testületek döntései nyomán megvalósult eredményről tudósítanak. Emellett olyan fotókat is szívesen fogadunk, amik a természeti értékek megóvásáról, gondozásáról tudósítanak.

Lapunk minden számában megjelentetünk három-három képet, amik beküldői egy-egy 3000 forintos ajándékutalványt kapnak, amit az Alexandra Kiadó könyvesboltjaiban vásárolhatnak le.

A fotók beküldési határideje: 2005. július 15.

A beküldési cím: Noguchi Porter Novelli 1054 Budapest, Szabadság tér. 7.

Niels Bohr fizika- és kémiaverseny Hetvehely 2005. május 9.

Bükkösd nyerte a csapatok versenyét

Az idei csapatversenyt a Bükkösd nyerte

Feladatokra várva

A NyMTIT elnöke köszöntötte a verseny résztvevőit

A vándorserleget egy évig a bükkösdiék őrizhetik

Wagner Antal hetvehelyi polgármester

Még az időjárás is a kegyeibe fogadta az idén először megrendezett Niels Bohr fizika- és kémia-verseny május 9-i, hetvehelyi megrendezését.

A verseny feladatait a csapatok a hetvehelyi általános iskola tomatermében oldották meg, a jó időnek köszönhetően az eredményhirdetésre szabadtéren kerülhetett sor. A jó hangulatú, és színvonalas verseny megszervezése és lebonyolítása érdekében több szervezet és vállalat fogott össze példaszerűen. A térség önkormányzati Társulása, a Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Társulás, valamint a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Társaság a szervezésben tett sokat a sikerért, míg a Mecsekérc Környezetvédelmi Részvénytársaság, és a Paksi Atomerőmű Részvénytársaság a különdíjak biztosítását (10000 forintos könyvtulvány, és a vándorkupa) vállalta.

A sikeres első Niels Bohr vetélkedőt a szervezők egy hagyomány elindításának is szánták. Mivel a verseny minden szempontból beváltotta a hozzá fűzött reményeket bizonyos, hogy a Niels Bohr fizika- és kémia-verseny jövőre is fogadhatja az iskolák csapatait.

EREDMÉNYEK

Egyéni verseny a 7. osztályosok között

1. helyezett: Kósa Péter – Bükkösd
2. helyezett: Nok Bálint – Hetvehely
3. helyezett: Novotni Csanád – Hetvehely

Egyéni verseny a 8. osztályosok között

1. helyezett: Meisl Gábor – Bükkösd
2. helyezett: Kószegi Gábor – Bükkösd
3. helyezett: Niesz Márió – Hetvehely

Csapatverseny a NyMTIT csapatai között

1. helyezett: Bükkösd
Kósa Péter, Gallovcics Zoltán, Kószegi Gábor, Meisl Gábor
2. helyezett: Hetvehely
Nok Péter, Niesz Márió, Nok Bálint, Novotni Csanád
3. helyezett: Helesfa
Borbás Klaudia, Kovács János, Kiskőrösi Andrea, Wolf Viktor
4. helyezett: Cserdi
Orsós Klaudia, Bogdán Tímea, Mecseki Attila, Bogdán Dániel
5. helyezett: Kővágószőlős
Bogdán János, Mester Enikő, Mester Barbara, Kis László
6. helyezett: Kővágótöttös
Lövész Tamás, Szabó Tamás, Burula Endre, Golubics Anett

7. helyezett: Bakonya
Lövész Gergő, Frojda János, Kertész Árpád
8. helyezett: Boda
Szabó Attila, Lajtmann Klaudia, Nagy Noémi, Kasza Csaba.

NYUGAT-MECSEKI
Tájoló
Bakonya, Boda, Bükkösd, Cserdi, Cserkút, Hetvehely, Kővágószőlős, Kővágótöttös

KISTÉRSÉGI HAVILAP

Kiadja a Noguchi Porter Novelli
(1054 Budapest, Szabadság tér 7.)
Felelős kiadó a kft. ügyvezető igazgatója.
Szerkeszti a szerkesztőbizottság.
Készült a Ferling PR & Communications Kft. közreműködésével.
Nyomás: Molnár Nyomda és Kiadó Kft., Pécs
ISSN 1786-0563